

Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija
Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013 • tālr. (+371) 67388624 • fakss (+371) 67388634 • e-pasts: ptac@ptac.gov.lv

LĒMUMS
Rīgā

2010.gada 6.maijā

Nr.E03-KREUD-28

Par administratīvā soda un tiesiskā pienākuma izbeigt negodīgu komercpraksi uzlikšanu

Par negodīgu komercpraksi, par kuru paredzēts sods Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.¹³ panta trešajā daļā

Patērētāju tiesību aizsardzības centra direktores vietniece Brigita Liepiņa, pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 260.panta trešo daļu, nepiedaloties sabiedrības ar ierobežotu atbildību „SVATEK” pārstāvim juridiskā adrese: Ropažu iela122/12, Rīga LV-1006 vienotās reģistrācijas numurs: 40003498709

izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu un konstatēja:

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – PTAC), pamatojoties uz Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma (turpmāk – NKAL) 15.panta pirmo daļu, ir izvērtējis SIA „SVATEK” (turpmāk – Sabiedrība) īstenotās komercprakses, sniedzot informāciju par aparātu „Vitjaz” (turpmāk – Reklāma), atbilstību patērētāju tiesību aizsardzību reglamentējošo, NKAL un citu normatīvo aktu prasībām. Reklāmas krievu valodā, kurā sniegta informācija par aparātu „Vitjaz”, izplatīšana konstatēta bezmaksas reklāmas avīzē „Rīgas Santīms” № 41 (21.-27.10.2009.).

Lai izvērtētu Sabiedrības īstenotās komercprakses atbilstību normatīvo aktu prasībām, PTAC, pamatojoties uz NKAL 15.panta otro daļu, 2009.gada 8.decembrī vēstulē Nr. 21-06/9652 pieprasīja Sabiedrībai iesniegt dokumentārus pierādījumus par Reklāmā sniegtā apgalvojuma krievu valodā: *Žизнь без боли и лекарств*” (tulkojumā – „dzīve bez sāpēm un zālēm”) (turpmāk – Apgalvojums) kontekstā ar reklamētā aparāta „Vitjaz” labvēlīgo ietekmi uz patērētāju veselību patiesumu, kā arī līdz minētajam datumam iesniegt Reklāmā norādītās preces sertifikāta kopiju.

2009.gada 22.decembrī PTAC saņēma Sabiedrības iesniegtos dokumentus, un, tos izvērtējot, PTAC secināja, ka Sabiedrība nav iesniegusi pierādījumus, kas

apstiprinātu Reklāmā sniegtā Apgalvojuma patiesumu, bet gan tikai metodiskos norādījumus aparāta „Vitjaz” lietošanai, kā arī PTAC pieprasīto sertifikāta kopiju.

2010.gada 30.decembrī PTAC atkārtoti pieprasīja Sabiedrībai līdz 2010.gada 12.janvārim iesniegt dokumentārus pierādījumus par Reklāmā sniegtā Apgalvojuma kontekstā ar reklamētā aparāta „Vitjaz” labvēlīgo ietekmi uz patērētāju veselību patiesumu. Vienlaikus PTAC norādīja, ka saskaņā ar NKAL 15.panta trešās daļas regulējumu – gadījumā, ja komercprakses īstenotājs nesniedz uzraudzības iestādes pieprasīto informāciju vai sniedz to nepilnīgi, uzraudzības iestāde ir tiesīga uzskatīt, ka komercpraksē izmantotā informācija ir neprecīza vai nepatiesa.

2010.gada 24.februārī PTAC saņēma Sabiedrības 2010.gada 22.februāra vēstuli, kurā Sabiedrība paskaidro, ka Reklāmā sniegtais Apgalvojums ir jāsaprot, ka konkrētais aparāts „Vitjaz” var būt izmantojams metodiskajos norādījumos minēto saslimšanu ārstēšanai, nepielietojot citus medicīniskos preparātus. Sabiedrība minētajā vēstulē atsauca uz klīniskajiem pētījumiem, kas veikti aparāta „Vitjaz” sertificēšanai, kuros secināts, ka aparāts novērš sāpju sindromu no tā pielietošanas momenta (tas jāsaprot kā Reklāmā sniegtais Apgalvojums). Sabiedrība PTAC norāda, ka konkrētais aparāts neaizstāj citas ārstēšanas metodes, bet gan tās papildina. Līdz šim brīdim citu informāciju/materiālus lietā PTAC nav saņēmis.

PTAC 2010.gada 22.aprīlī nosūtīja Sabiedrībai vēstuli Nr.21-06/3291, kurā informēja Sabiedrību par administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas vietu un laiku un tiesībām izteikt viedokli administratīvā pārkāpuma lietā.

Izvērtējot lietā esošos materiālus, PTAC secina:

NKAL 1.panta pirmās daļas 2.punkts nosaka, ka komercprakse ir *„darbība (uzvedība, apgalvojums, komerciāla saziņa, tirgvedība) vai bezdarbība (noklusējums), kas tieši saistīta ar tirdzniecības veicināšanu, preces (ķermeniskas vai bezķermeniskas lietas) pārdošanu vai pakalpojuma sniegšanu patērētājam”*. Tādējādi Reklāmas sniegšana ir uzskatāma par komercpraksi NKAL izpratnē.

NKAL 1.panta pirmās daļas 1.punkts nosaka, ka *komercprakses īstenotājs - ražotājs, pakalpojuma sniedzējs vai pārdevējs, kas savas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros īsteno komercpraksi, kā arī jebkura cita persona, kas rīkojas ražotāja, pakalpojuma sniedzēja vai pārdevēja vārdā vai uzdevumā*. Līdz ar to un saskaņā ar SIA Izdevniecības nams „Petits”” sniegto informāciju Sabiedrība ir atzīstama par komercprakses īstenotāju.

PTAC norāda, ka saskaņā ar NKAL 14.panta pirmo daļu NKAL *ievērošanu savas kompetences ietvaros uzrauga Patērētāju tiesību aizsardzības centrs*.

NKAL 11.panta 17.punkts nosaka, ka *komercprakse jebkuros apstākļos ir maldinoša, ja komercprakses īstenotājs sniedz patiesībai neatbilstošu informāciju par to, ka prece vai pakalpojums var palīdzēt izārstēt slimības, novērst disfunkciju vai fiziskos defektus*. Tādējādi, izvērtējot PTAC rīcībā esošos lietas materiālus un ņemot vērā to, ka Sabiedrība nav iesniegusi PTAC pierādījumus par Reklāmā sniegtā Apgalvojuma patiesumu, kā arī ievērojot NKAL 15.panta trešo daļu, kas nosaka – *ja komercprakses īstenotājs nesniedz saskaņā ar šā panta otro daļu*

pieprasīto informāciju vai sniedz to nepilnīgi, uzraudzības iestāde ir tiesīga uzskatīt, ka komercpraksē izmantotā informācija ir neprecīza vai nepatiesa – PTAC konstatē, ka konkrētās informācijas (Apgalvojuma) sniegšana par aparātu „Vitjaz” ir vērtējama kā jebkuros apstākļos maldinoša komercprakse, jo Sabiedrības Reklāmā sniegtais Apgalvojums ir nepatiess, proti, Sabiedrība ir sniegusi patiesībai neatbilstošu informāciju par to, ka tās piedāvātā prece var palīdzēt novērst slimības un disfunkcijas, uz ko norāda Apgalvojumā minētais – „dzīve bez sāpēm un zālēm”.

PTAC informē, ka saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr.2006/2004 („Negodīgas komercprakses direktīva”) (turpmāk – Direktīva) preambulas 17.punktu – Direktīvas I pielikumā ietverts jebkuros apstākļos maldinošas komercprakses paveidu saraksts. Saskaņā ar minēto Direktīvas punktu šie ir vienīgie komercprakses piemēri, ko var uzskatīt par negodīgiem, neizvērtējot katra atsevišķa gadījuma atbilstību – neizvērtējot pantus par negodīgas komercprakses aizliegumu, maldinošu komercpraksi, maldinošu noklusēšanu, agresīvu komercpraksi un uzmākšanos, piespiešanu un nesamērīgas ietekmes izmantošanu. Tāpat arī saskaņā ar nacionālajā likumdošanā – NKAL – paredzēto, konstatējot maldinošu komercpraksi jebkuros apstākļos, PTAC nav atsevišķi jāizvērtē tās atbilstība pārējām NKAL noteiktajām normām par maldinošu komercpraksi, tajā skaitā, attiecībā uz to, vai patērētājs konkrētās komercprakses ietekmē pieņēma vai varēja pieņemt tādu lēmumu par līguma slēgšanu par konkrētā aparāta „Vitjaz” pirkšanu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis, jo tāda komercprakse ir negodīga un tādējādi arī patērētājus negatīvi ietekmējoša jebkuros apstākļos.

Papildus PTAC norāda, ka NKAL 8.panta pirmā daļa nosaka – *ja komercprakse var negatīvi ietekmēt tikai konkrēti nosakāmas patērētāju grupas ekonomisko rīcību, ko komercprakses īstenotājs varētu saprātīgi paredzēt, ņemot vērā faktu, ka šie patērētāji sava garīgā vai fiziskā stāvokļa, vecuma vai nepamatotas uzticēšanās (arī pieredzes vai zināšanu trūkuma) dēļ ir īpaši neaizsargāti pret attiecīgo praksi, precī vai pakalpojumu, tad šādu komercpraksi vērtē no attiecīgās patērētāju grupas vidusmēra pārstāvja viedokļa.* PTAC, ņemot vērā reklamētā aparāta raksturu, secina, ka Sabiedrības īstenotās komercprakses mērķauditorija ir patērētāji, kuriem ir veselības problēmas, kas šajā konkrētajā gadījumā ir īpaši neaizsargāti, jo Reklāmā Apgalvojumā tiek sniegta nepatiesa informācija par aparāta „Vitjaz” ārstnieciskajām īpašībām, palīdzot novērst slimības un disfunkcijas, tādējādi maldinot konkrēto patērētāju grupu, kā arī Sabiedrības īstenotā komercprakse var negatīvi ietekmēt šīs konkrētās patērētāju grupas ekonomisko rīcību.

NKAL 4.panta otrajā daļā ir noteikts, ka maldinoša komercprakse ir uzskatāma par negodīgu, bet NKAL 4.panta pirmā daļa nosaka, ka negodīga komercprakse ir aizliegta.

No iepriekš konstatētā secināms, ka Sabiedrības īstenotā komercprakse, sniedzot informāciju par aparātu „Vitjaz”, saskaņā ar NKAL 11.panta 17.punktu ir uzskatāma par maldinošu, līdz ar to – par negodīgu un aizliegtu komercpraksi.

NKAL 15.panta astotā daļa nosaka – ja *Uzraudzības iestāde atzīst komercpraksi par negodīgu, tā ir tiesīga pieņemt vienu vai vairākus lēmumus, ar kuriem: 1) uzliek komercprakses īstenotājam par pienākumu atbilstošā veidā sniegt papildu informāciju, kas nepieciešama, lai nodrošinātu komercprakses atbilstību šā likuma prasībām; 2) uzliek komercprakses īstenotājam par pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi; 3) aizliedz negodīgu komercpraksi, ja tā vēl nav uzsākta, bet ir paredzama; 4) uzliek komercprakses īstenotājam par pienākumu publicēt attiecīgajai komercprakti atbilstošā saziņas līdzeklī paziņojumu, kurā norāda laboto informāciju, atsaucot negodīgo komercpraksi; 5) piemēro administratīvo sodu likumā noteiktajā kārtībā.*

Izvērtējot lietderības apsvērumus, PTAC uzskata, ka Sabiedrībai nav lietderīgi uzlikt kādu no NKAL 15.panta astotajā daļā 1. un 3. un 4.punktā paredzētajiem tiesiskajiem pienākumiem. PTAC uzskata, ka, ņemot vērā turpmāko iespējamo negatīvo Reklāmas ietekmi un nepieciešamību nodrošināt efektīvu patērētāju tiesību un tiesisko interešu aizsardzību, ir lietderīgi saskaņā ar NKAL 15.panta astotās daļas 2.punktā noteikto Sabiedrībai uzlikt tiesisku pienākumu izbeigt negodīgu komercpraksi, pārtraucot sniegt nepatiesu informāciju par aparātu „Vitjaz” un ņemot vērā, ka Reklāma jau ir izplatīta un komercprakses negatīvā ietekme jau ir notikusi un patērētāju tiesiskās interese jau ir neatgriezeniski aizskartas, PTAC uzskata, ka, pamatojoties uz NKAL 15.panta astotās daļas 5.punktu, Sabiedrībai nosakāms ietekmēšanas līdzeklis par administratīvo pārkāpumu, piemērojot administratīvo sodu.

Līdz ar administratīvā soda palīdzību Sabiedrība tiks motivēta savā turpmākajā komercdarbībā nepieļaut atkārtotu iepriekš minēto pārkāpumu izdarīšanu. Arī juridiskajā literatūrā pausts viedoklis, ka „*soda kā piespiedu līdzekļa speciālās prevencijas uzdevums ir panākt, lai administratīvā akta adresāts neizdarītu jaunus prettiesiskus nodarījumus. Soda ģenerālās prevencijas uzdevums ir panākt, lai tos neizdarītu citas personas*” (Māris Baltais. Iestādes rīcības brīvība un lietderības apsvērumi. Jurista Vārds, Nr.18(373), 17.05.2005.). PTAC ņem vērā, to, ka saskaņā ar LAPK 22.pantu administratīvā soda piemērošanas mērķis ir arī audzināt personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, lai tā ievērotu likumus.

Ņemot vērā, ka ir izdarīts administratīvais pārkāpums un lietā nepastāv apstākļi, kas ir pamats lietvedības izbeigšanai (LAPK 239.pants), kā arī nepastāv apstākļi, lai nepiemērotu administratīvo sodu, un tā iemesla dēļ, lai atturētu pārkāpēju un citus tirgus dalībniekus no administratīvo pārkāpumu izdarīšanas, kā arī šādu pārkāpumu atkārtošanās, nepieciešams Sabiedrībai piemērot administratīvo sodu.

Sabiedrība tiek saukta pie administratīvās atbildības par administratīvo pārkāpumu, kurš ir paredzēts LAPK 166.¹³ panta trešajā daļā – *par negodīgu komercpraksi.*

LAPK 32.panta pirmā daļa nosaka, ka *sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto*

pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem. Saskaņā ar LAPK 166.¹³ panta trešo daļu par negodīgu komercpraksi - uzliek naudas sodu juridiskajām personām - līdz desmittūkstoš latiem.

Lemjot par naudas soda piemērošanu, PTAC ņem vērā Administratīvā procesa likuma 5., 13.pantu un 66.panta pirmajā daļā minētos tiesību principus un lietderības apsvērumus, lai noteiktu lēmuma par personas sodīšanu piemērotību un atbilstību, konkrētajā gadījumā ievērojot samērību starp pie atbildības sauktā tirgus dalībnieka rīcību un tam uzliekamo ierobežojumu, kā arī patērētāju (visas sabiedrības) tiesiskās intereses, t.sk., tiesības saņemt normatīvajiem aktiem atbilstošu komercpraksi, un šo interešu aizskārumu, to, ka piemērojamām sankcijām jābūt efektīvām un no pārkāpuma atkārtošanās atturošām.

Izvērtējot administratīvās lietas materiālus, PTAC nav konstatējis apstākļus, kas saskaņā ar LAPK 33.pantu mīkstinātu atbildību par administratīvo pārkāpumu, un nav konstatējis apstākļus, kas saskaņā ar LAPK 34.pantu pastiprinātu atbildību par administratīvo pārkāpumu.

Izvērtējot iepriekš minētos apstākļus, kā arī izdarītā pārkāpuma raksturu – to, ka Reklāmā konstatējamās NKAL 11.panta 17.punktā noteiktās jebkuros apstākļos negodīgas komercprakses pazīmes, kā arī to, ka reklāmas mērķauditorija ir īpaši neaizsargāta patērētāju grupa, atbildību mīkstinošo apstākļu un atbildību pastiprinošo apstākļu neesamību, kā arī ievērojot vienlīdzības principu, PTAC uzskata, ka par negodīgas komercprakses īstenošanu Sabiedrībai ir uzliekams naudas sods Ls 500,00 apmērā, kas ir uzskatāms par samērīgu, ņemot vērā izdarīto pārkāpumu.

Izvērtējot lietas materiālus un izskatīšanā konstatētos apstākļus, pamatojoties uz LAPK 14.¹ pantu, 23.panta pirmās daļas 2.punktu, 32.panta pirmo un otro daļu, 166.¹³ panta trešo daļu, 215.⁴ pantu, 260.panta trešo daļu, 274.pantu, 275.panta pirmās daļas 1.punktu, Administratīvā procesa likuma 5.pantu, 6.pantu, 12.pantu, 13.pantu un 66.panta pirmo daļu, NKAL 1.panta pirmās daļas 1. un 2.punktu, 2.pantu, 8.panta pirmās daļas, 11.panta 17.punktu, 14.panta pirmo daļu, 15.panta pirmo daļu, otro daļu, trešo daļu, 15.panta astotās daļas 2. un 5.punktu,

n o l e m t s:

uzlikt sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „SVATEK”
juridiskā adrese: Ropažu iela122/12, Rīga LV-1006
vienotās reģistrācijas numurs: 40003498709
naudas sodu Ls 500,00 (pieci simti) apmērā;

uzdot sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „SVATEK”
juridiskā adrese: Ropažu iela122/12, Rīga LV-1006
vienotās reģistrācijas numurs: 40003498709

tiesisku pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi, pārtraucot sniegt nepatiesu informāciju par aparātu „Viťjaz”, līdz netiek nodrošināta Sabiedrības īstenotās komercprakses atbilstība normatīvo aktu prasībām.

Pieņemto lēmumu daļā par administratīvo pārkāpumu un tiesisko pienākumu izbeigt negodīgu komercpraksi saskaņā ar NKAL 16.pantu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā Rīgā, Antonijas ielā 6 viena mēneša laikā no dienas, kad lēmums stāties spēkā. Lēmuma pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

Naudas sods jāsamaksā ar pārskaitījumu, maksājuma uzdevumā norādot:

Saņēmējs:	Valsts kase Reģistrācijas numurs 90000050138
Saņēmēja iestāde:	Valsts kase BIC kods TREL LV22
	Konts (IBAN) LV12TREL1060121019400
Maksājuma mērķis:	Lēmums Nr. E03-KREUD-28
Pieņemšanas datums:	2010.gada 6.maijā

Naudas sods jāsamaksā ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc dienas, kad saņemts lēmuma noraksts.

Direktores vietniece

(paraksts)

B.Liepiņa

IZRAKSTS PAREIZS